Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціосканьска ч. 10, дверѣ 10

Письма принимають ся лишь франкованѝ.

Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:

на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 106. | **Нинѣ:** гр. к. Епифанія еп. рим. к. Іоанны | **Завтра:** гр. к. Гликеріѣ м. рим. к. Урбана | Второкъ 12 (24) мая 1892. | Входъ солнця 4 г. 15 м.; заходъ 7 г. 39 м. Баром. 758 терм. + 14·7° + 5·0° | **Рôкъ II.**

Рада державна.

На суботнѣшнôмъ засѣданю Палаты пословъ предложило правительство проєктъ закона о способахъ противъ ширеня заразы легкихъ у худобы. — Міністеръ торговлѣ вôдповѣдавъ на интерпеляцію пос. Гофмана въ справѣ похатнои торговлѣ. Міністеръ заявивъ, що въ справѣ сѣй ведуть ся теперь переговоры зъ иншими міністерствами и зъ правительствомъ угорскимъ, а дотычный проєктъ закона буде незадовго предложеный. — Пос. Спинчичь поставивъ внесенє, щобы вôдкрыто дебату надъ вôдповѣдею гр. Таффого въ справѣ переслѣдованя Хорватôвъ и Словенцѣвъ въ италіяньскихъ мѣсцевостяхъ въ Истріи. Внесенє се упало, а вôдтакъ наступило трете читанє проєкту о будôвляхъ вѣденьскихъ и Палата ухвалила дотычный законъ.

Опôсля приступлено до першого читаня предложень валютовыхъ. Противъ управильненя валюты промавлявъ насамперéдъ пос. Лягінія въ дуже довгôй бесѣдѣ, а вôдтакъ забравъ голосъ пос. Яворскій й зложивъ именемъ Кола польского таке заявленє: „Коло польске буде лишь зъ взгляду на интересы державы голосувати за переданємъ предложень въ справѣ управильненя валюты дотычнôй комісіи. Коло застерѣгає собѣ однакожь право выступити въ комісіи зъ власными поглядами въ сѣй справѣ“.

Клюбъ рускій въ Радѣ державнôй обгорювавъ и залагодивъ до дня 17 с. м. таки̂ справы. На засѣданю зъ дня 9 с. м.: 1) Предсѣдатель подавъ до вѣдомости, що — пôсля засягненои информаціѣ — перманентна комісія для закона карного збôльшена не буде, отже зъ огляду на то, що ся комісія складаєсь тôлько зъ 18 членôвъ, клюбъ рускій, числячій сѣмъ членôвъ, не може одержати въ нѣй мѣсця. — 2) Посолъ Пôдляшецкій здававъ справу зъ нарадъ въ комісіи правничôй надъ правительственнымъ проєктомъ въ дѣлѣ частковои змѣны компетенціѣ судовои въ справахъ наслѣдства, и подавъ до вѣдомости, що при дискусіи надъ тою справою жадавъ, абы пôдставою задержаня компетенціѣ судôвъ колеґіяльныхъ для справъ спадковыхъ по властителяхъ бôльшои посѣлости була рѣшаючою обставина: чи спадкодавцеви прислугувало право активного выбору въ ґрупѣ бôльшои посѣлости. По дискусіи, въ котрôй брали участь послы Телишевскій и Пôдляшецкій, справозданє посла Пôдляшецкого клюбъ принявъ до вѣдомости.

На засѣданю зъ дня 11 с. м.: 1) Зъ иніціятивы посла Телишевского, котрый оперъ ся на результатѣ першого дня розправы въ повнôй Палатѣ надъ правительственнымъ проєктомъ о комунікаційныхъ будовахъ для Вѣдня, — зреасумовано ухвалу зъ 2 го засѣданя дня 7 мая, а коли поставленє посломъ Пôдляшецкимъ внесенє переходу до порядку дневного бôльшости не одержало и нѣхто иншого внесеня не поставивъ, — сконстатувавъ предсѣдатель, що по зреасумованю тои ухвалы и по непринятю внесеня поставленого посломъ Пôдляшецкимъ, клюбъ нѣчого не ухваливъ, отже въ тôй справѣ лишає кождому членови повну свободу голосованя. — 2) Въ справѣ выяснень, котри̂ готовъ міністеръ скарбу давати въ справѣ реґуляціѣ валюты поодинокимъ клюбамъ, повѣдомивъ предсѣдатель, що ухвалу руского клюбу подавъ до вѣдомости президіѣ Палаты пословъ. 3) Посолъ Телишевскій подавъ до вѣдомости клюбу, що въ комісіи податковôй стоить на порядку дневнôмъ загальна дебата надъ правительственнымъ проєктомъ реформы податковои — и що въ тôй справѣ посолъ Телишевскій намѣряє забрати голосъ и заявляючи, що годить ся зъ засадами предложеня, але що до многихъ постановъ укорочуючихъ права податникôвъ (що до способу контінґентованя податку зарôбкового, що до способу складаня комісіѣ контінґентовои, що до тарифы) высказати вôдмѣнни̂ погляды. Клюбъ принявъ заявленє посла Телишевского до вѣдомости, а дискусію надъ тымъ предметомъ полишено на слѣдующе засѣданє.

На засѣданю зъ 16 мая с. р. — по обговореню деякихъ справъ формального значѣня — взято насамперéдъ пôдъ розвагу внесенє посла Діпавлього, абы проєктъ будовы головныхъ каналôвъ у Вѣдни вôдослано назадъ до комісіѣ, — и клюбъ ухваливъ, щобы якъ въ тôй справѣ, такъ и взагалѣ въ полагодженю цѣлого того предложеня полишити членамъ клюбу цѣлковиту свободу голосованя, або держати ся вôдъ голосованя.

По полагодженю сеи справы представивъ посолъ Телишевскій провôдни̂ гадки правительственного проєкту реформу податку зарôбкового, вказавъ на хибне зложенє комісіѣ контінґентовои, на постановы наражаючи̂ рôльникôвъ на можливу шкоду, на хибне вычисленє контінґенту, на некористне трактованє промыслу домового, и заявивъ, що въ тôмъ

8

Гіпнотизмъ.

(Дальше.)

IV.

Які зъявища выкликує гіпнотизмъ въ людскôмъ тѣлѣ? Вплывъ его на мушкулы, змыслы и память.

Зъявища, які выкликує гіпнотизмъ въ людскôмъ орґанізмѣ, суть такъ рôзнородни̂, якъ рôзнородни̂ суть ти̂ орґанізмы и ихъ будова. Коли зважити, що гіпнотизмъ не єсть нѣчимъ иншимъ, якъ лишь проявомъ силъ людскихъ нервôвъ и що ти̂ нервы не лишь у кождого чоловѣка можуть бути инакше збудовани̂, але навѣть у одного и того самого чоловѣка всѣляки̂ ихъ части можуть проявляти всѣляку силу, то можна собѣ представити, якъ велика може бути рôзнороднôсть въ проявахъ гіпнотичныхъ. Дальше треба ще й то зважити, що гіпнотични̂ зъявища бувають проявомъ вплыву одного чоловѣка на другого; якъ велика може зъ того выйти рôзнороднôсть въ самыхъ зъявищахъ, можна собѣ легко представити. Всѣляки̂ гіпнотизеры можуть на одного и того самого чоловѣка инакше вплывати, а на вôдворотъ, богато людей и у всѣлякôмъ станѣ можуть кождый инакше проявляти на собѣ вплывъ одного и того самого гіпнотизера. Зъ того выходить такъ велика рôзнороднôсть въ зъявищахъ гіпнотичныхъ, така запутанина, що до нинѣ ще не удалось дôйти въ нихъ до якогось ладу и не можна нѣякъ сказати, що ось то пôдъ такимъ а такимъ вплывомъ мусять у кождого чоловѣка наступати таки̂ а таки̂ проявы. Длятого найлѣпше буде представити собѣ, якъ вплывае гіпнотизмъ на поодиноки̂ части людского орґанізму.

Найчастѣйшимъ зъявищемъ гіпнотизму въ чоловѣцѣ бувае задеревѣлôсть. Гіпнотизеры шарлятаны, що показують публично за грошѣ свою нѣбы то якусь надзвычайну силу, старають ся найчастѣйше єѣ выкликувати и тогды въ немилосердный способъ, можна бы сказати, збыткують ся надъ своими жертвами. Въ той способъ н. пр. поступавъ собѣ у Вѣдни свого часу гіпнотизеръ Ганзенъ. Представленя его вôдбувались въ театрѣ на сценѣ. Люде выходили на сцену а вôнъ выбиравъ собѣ зъ помѣжь нихъ тыхъ, що здавались ему догôдни̂ до его представленъ. Выбравши якого чоловѣка, казавъ ему положити ся на два стôльцѣ, такъ, що голова его спочивала на однôмъ, а ноги пятами на другôмъ стôльци. Чоловѣкъ той пôдъ вплывомъ гіпнотизму такъ неразъ задеревѣвъ, що лежавъ дѣйстно якъ кусень дерева. Ганзенъ сѣдавъ тогды такому чоловѣкови на живôтъ або такп стававъ ногами, щобы показати, що загіпнотизованый такъ задеревѣвъ, що навѣть пôдъ его тягаромъ не угне ся!

Однакожь рѣдко хто западає вôдъ разу въ таку глубоку задеревѣлôсть, а найчастѣйше тратить лишь власть въ мушкулахъ, н. пр. въ рупѣ, въ нозѣ, або й въ цѣлôмъ тѣлѣ; єсть то т. зв. станъ каталептичный. Гіпнотизеръ каже до загіпнотизованого: „Вы не можете рушити правою рукою“, а загіпнотизованый не може дѣйстно рушити; рука его тратить власть. Гіпнотизеръ пôдойме его руку и поставить въ якôмъ небудь положеню, а рука такъ и стоить та може стояти не то кôлька мінутъ, але навѣть и кôлька годинъ. Чоловѣкъ на явѣ не мôгъ бы єѣ такъ довго удержати въ однôй мѣрѣ, бо она бы его зболѣла. Дивна однакожь рѣчь, що коли чоловѣкъ по такôй кôлькагодиннôй пробѣ пробудить ся, не чує въ руцѣ не то нѣякого болю, але навѣть нѣякои утомы. Такъ само можна якогось загіпнотизованого чоловѣка уставити въ якôй небудь позиціи и вôнъ буде дуже довго стояти завдно въ однôй мѣрѣ. Берґеръ розказує, що одна молода дѣвчина запавши въ гіпнотичну задеревѣлôсть, выстояла въ однôй мѣрѣ черезъ сѣмъ годинъ, а друга особа мала стояти навѣть ажь 17 годинъ. Розумѣє ся, що такій станъ не може тревати безконечно довго и чоловѣкъ по якôмсь часѣ вертає назадъ до нормального ставу; вытягнена рука або нога опадає по якôмсь часѣ, и то нога н. пр. опадає скорше, якъ рука, бо она тяжша.

Друге дивне зъявище гіпнотизму єсть, що подôбно якъ зъ одной стороны чоловѣкъ може въ нѣмъ стратити всяку власть въ сво

---

*) Гляди ч. 100 „Народнои Часописи“.

дусѣ буде въ комісіи промовляти. Клюбъ сей одобривъ. — На слѣдуюче засѣдане поставивъ предсѣдатель на порядокъ дневный правительственный проектъ реґуляціѣ валюты.

На засѣданю зъ 17 мая с. р. подавъ предсѣдатель до вѣдомости клюбу, що президія Кола польского запросила членôвъ клюбу руского на нараду послôвъ зъ Галичины, на котрôй то нарадѣ міністеръ скарбу буде давати поясненя въ справѣ реґуляціѣ валюты. Клюбъ ухваливъ полишити членамъ клюбу свободу участи въ тôй нарадѣ.

Перегляд політичный.

Угорскій парляментъ запросивъ австрійску Раду державну до участи въ ювилейнôмъ торжествѣ коронаціѣ Є. Вел. Цѣсаря королемъ угорскимъ.

Въ клюбѣ сполученои лѣвицѣ дававъ вчера міністеръ фінансôвъ поясненя въ справѣ управильненя валюты. Дотычный комунікатъ мае бути нинѣ оголошеный. Доси звѣстно лишь то, що декотрî члены лѣвицѣ выступили противъ управильненя.

Въ кругахъ парляментарныхъ удержуесь чутка, що спôльни делеґаціи будуть скликанî межи 15. а 20. вересня с. р.

Найдост. Архікн. Альбрехтъ приѣхавъ въ суботу зъ шефомъ ґен. штабу бар. Бекомъ и кôлькома высшими офіцирами до Кракова, зъ вôдки выѣхавъ опôсля до Рави рускои.

Царь зъ родиною выѣхавъ вже до Копенгаґи, куды вôдводить его мала ескадра военна. Кажуть, що царь вертаючи зъ Копенгаґи поступить до Берлина, але офіціяльнои вѣсти о тôмъ нема.

Міністеръ Ґірсъ, мимо того що подужавъ, есть ще такъ ослабленый, що лѣкарѣ припускають, що его буде можна ажь за три до чотиря недѣлѣ перевезти на свѣжій воздухъ до Фінляндіѣ.

Послѣднî розрухи студентски въ Петербурзѣ выкликали були пянî студенты. Пôдчасъ торжества отвореня зоольоґічного города зажадали були они, щобы музика заграла марсиліянку, а коли та не хотѣла грати, почали студенты все бити и ломити, ажь поліція наконець ладъ зробила, арештуючи богато ексцедентôвъ.

Новинки.

Львôвъ дня 23 Мая.

— **Громадѣ Кривотулы нови**, въ повѣтѣ товмацкôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 50 зр. запомоги на будову школы.

— **Надане стіпендіѣ.** Панъ Намѣстникъ надавъ опорожнену стіпендію зъ фондаціѣ Є. Цѣс. Высокости Архікн. Кароля Людвика въ квотѣ 200 зр. рôчно Казим. Богосевичови, слух. I. року правъ въ ц. к. університетѣ львôвскôмъ.

— **Антісемітски демонстраціи въ вѣденьскôмъ університетѣ.** Оногды рано приняли студенты медицины на вѣденьскôмъ університетѣ свого професора, входячого до клініки, Нотнаґля, словами: „Percat, Judenknecht" (Прочь, жидôвскій рабе!) Причиною тои демонстраціѣ була бесѣда, яку мавъ професоръ Нотнаґель недавно въ Товариствѣ охороны передъ антісемітизмомъ въ оборонѣ жидôвъ. Професоръ середъ галасôвъ мусѣвъ выйти, однакъ коли успокоило ся, вернувъ и въ поважнôй бесѣдѣ заявивъ студентамъ, що ихъ демонстрація на клініцѣ була зовсѣмъ неумѣстна, тымъ бôльше, що якъ разъ тогды принесено хорого на ношахъ. „Въ тôмъ мѣсци, говоривъ професоръ, посвяченôмъ наущѣ и людскоти, въ мѣсци людского терпѣня и нужды, всякî objавы вдоволеня або невдоволеня не суть властивî. За свои мовы и дѣла я всюды принимаю одвѣчальность, а въ выкладовôй сали моимъ обовязкомъ є пôдготовляти молодѣжь до поважного и трудного званя лѣкарѣвъ". Часть молодежи заразъ вынесла ся, и выклады вôдбули ся въ порядку. Асистенты професора кажуть, що помѣжь студентами находились люде, котрî були зовсѣмъ чужи, а проф. Нотнаґель не хоче навѣть жадати слѣдства дісціплінарного на студентôвъ, бо, пôсля его гадки, демонстрацію сю выкликали и зробили якîсь посторонни люде.

— **Огнѣ.** Дня 17 мая въ полудне повставъ огонь въ Пôйлѣ, въ повѣтѣ калускôмъ, и знищивъ школу, три обойстя селяньски и оденъ дôмъ жидôвскій. Асекурована була школа и оденъ дôмъ жидôвскій, а селяне неасекурованî потерпѣли тяжку страту. При сильнôмъ вѣтрѣ грозила велика небезпечнôсть цѣлому селу. На ратунокъ наспѣли урядники зелѣзницѣ зъ Калуша зъ 2 сикавками и калуска мѣска сторожа огнева зъ сикавкою. Завдяки ратуючимъ, особливожь завдяки п. Господаревскому, урядникови зелѣзнич. въ Калуши удалось спôльными силами зльокалізувати огонь, котрого причиною була мабуть неосторожнôсть. — Въ Байкôвцяхъ, тернопôльского повѣта, згорѣли дня 20 с. м. три будинки вартости 400 зр., цѣлковито убезпеченои. Огонь зльокалізовано щасливо.

— **Задля безпечности вôдъ скаженыхъ псôвъ**, наказавъ львôвскій маґістратъ закладати всѣмъ псамъ каганцѣ, або водити ихъ на припонѣ, бо въ противнôмъ случаю будуть ихъ ловити и убивати.

— **Черешнѣ волоски**, помимо такихъ двохъ поганыхъ та студеныхъ мѣсяцѣвъ, появили ся уже на львôвскихъ торгахъ, хочь цѣна ихъ ще тики добре солона.

— **Зъ судовои салѣ.** Передъ львôвскимъ судомъ карнымъ розпочала ся въ суботу розправа противъ Варвары Паливоды, служницѣ зъ Колодна, обжалованои о убійство власнои дитины. Будучи въ поважнôмъ станѣ, обжалована не хотѣла до того признати ся навѣть своѣй господини, Матисовôй, але въ критичнôмъ дни, чуючись близькою розвязаня, просила абы ѣй Матисова позволила положити ся, бо дуже голова болить. Вôдтакъ пôшла до стодолы, а около полудня вышла вôдтамъ и пôшла до брата, а за пôвъ годины повернула въ новôй сподници та сѣла на поровѣ шити якусь сорочку. Тота нова спôдниця звернула увагу Матисовои, пôшла отже до стодолы и найшла мертву дитину. Варвара призвала ся, що се єѣ дитина, але що уродила ся нежива. Обдукція однакъ выказала, що дитина удушила ся задля браку воздуха и черезъ запхане ротика глиною.

— **Примусова позичка.** Въ Старôмъ мѣстѣ лучила ся ось така пригода: Учителька зъ Лѣнины п. Б. пôслала селянина по платню, припадаючу за цвѣтень. Було досыть трудно достатись до урядника, бо тогды всѣ бѣжать до касы по грошѣ. Селянинъ стоявъ на коридори и ждавъ, чи бы не можна було протиснути ся. Починае зъ нимъ бесѣду якійсь панокъ и каже що ему поможе. Взявъ книжочку, квитъ, пôшовъ до касы, вôдобравъ грошѣ, прийшовъ до селянина и просить его на перекуску, бо мае ще до знакомои ему учительки письмо написати. Написавъ письмо, грошѣ вложивъ до середины, та й вôдправивъ пôсланця. Селянинъ вôддае письмо, учителька отвирае, а тамъ кôлька шѣстокъ, а 20 зр. позичивъ собѣ услужный панокъ. Обѣцявъ вôддати, якъ буде мати, якъ ему позволять его фінансы, и просить, щобы не винила селянина.

— **Порадила, собѣ на лихо.** Въ Бродахъ появила ся недавно молода и хороша дѣвчина (жидôвка) зъ Америки, а маючи значнй грошѣ, хотѣла взятись до якогось предприємства. Знайшлась заразъ дорадниця, котра пôдсунула ѣй гадку ити за мужь. Дѣвчина пристала и поручила бабѣ (таможь жидôвцѣ), щобы ѣй вынайшла якого жениха, а жидôвка пôдмовила власного мужа, щобы представивъ ся дѣвчинѣ яко женихъ и щобы по заручинахъ вытуманивъ вôдъ неѣ грошѣ. Чоловѣкови подобала ся гадка и вôнъ пустивъ ся залицятись, а наслѣдкомъ залицяня були очевидно заручины. Але Американка не була дурна и обѣцяла выплатити грошѣ ажь по вѣнчаню. Щожь було робити? Треба було зачатый интересъ довести до конця. Отже чоловѣкъ вручивъ жѣнцѣ своѣй листъ розводовый, а самъ зъ Американкою — до шлюбу. Весѣле було гучне, зъ цимбалами и рôзными выгадками. По весѣлю баба до чоловѣка: „Давай грошѣ", але сей, цинікъ, повѣдае зъ насмѣшками: „За що? або я зле замѣнявъ ся? Взявъ молоду, хорошу, грошевиту жѣнку — щезай бабо!" Наступили вôдтакъ сцены, жалоба а вконци и справа передъ рабіномъ. А рабінъ, роздумавши, розсудивъ якъ Салямонъ, похваливъ чоловѣка и казавъ дав-

---

ихъ мушкулахъ, такъ зъ другои стороны можуть они знову черезъ якійсь часъ дѣлати безпрерывно. Коли н. пр. загіпнотизованому обертати руку а вôдтакъ еѣ пустити, то она буде и дальше сама зъ себе обертати ся черезъ довшій часъ. Зъ вôдси то походить, що загіпнотизованый може навѣть танцювати, коли ему заграти або заспѣвати якій танець. Пробы того рода робивъ Штайнъ въ Франкфуртѣ зъ однымъ здоровымъ и сильно збудованымъ мужчиною; вôнъ свиставъ ему вальца, а загіпнотизованый танцювавъ. Въ однôй хвили мôгъ гіпнотизеръ спинити его такъ, що вôнъ задеревѣвъ въ тôй позиціи, въ якôй танцювавъ. Характеристичне бувае въ тôмъ станѣ гіпнотизму то, що чоловѣкови замыкають ся тогды очи, горѣшна повѣка западае и дрожить при тôмъ, але очи не замыкають ся таки зовсѣмъ, а лишь такъ, що остае ся маленька шпарка. Коли чоловѣкъ не робить при тôмъ нѣякихъ рухôвъ, то выглядае зовсѣмъ такъ, якъ колибъ спавъ; колижь западае въ задеревѣлôсть, то лице натягаесь, блѣдне и выглядае зовсѣмъ, якъ у мерця. Тогды бувае такожь часто, що очи лишають ся отвертî, але стоять стовпомъ.

Дальшимъ зъявищемъ стану гіпнотичного есть, що чоловѣкъ тратить чуте; его можна тогды колоти шпильками, припѣкати огнемъ а вôнъ не чуе нѣчого. Се зъявище подало гадку лѣкарямъ гіпнотизувати тыхъ недужихъ, на котрыхъ мае ся робити якась операція. Способу сего уживавъ вже Брайдъ а анґлійскій лѣкарь Исдейль каже, що вôнъ въ индійскихъ шпиталяхъ оперувавъ кôлька сотъ недужихъ, котрыхъ передъ тымъ загіпнотизувавъ. Колибъ гіпнотизмъ показавъ ся дѣйстно практычнымъ при операціяхъ, то було бы се великимъ добродѣйствомъ для недужихъ. Чи однакожь гіпнотизмъ зменшае дѣйстно чуте, чи вôдбирае лишь свѣдомôсть чутя, сего годѣ нинѣ напевно сказати. Нинѣ при операціяхъ уживае ся загально хльороформу. Чоловѣкъ надыхавшись его, тратить свѣдомôсть, але чуте его тѣла тымъ ще не зменшае ся, бо видимо, що недужî, на котрыхъ въ станѣ захльороформованя робить ся операція, не лишь стогнуть, але за кождымъ уколенемъ корчать ся и неразъ такъ кидають собою, що ажь треба ихъ держати. Видко въ того, що они черезъ захльороформоване не тратять чутя, лишь не мають свѣдомости того, що зъ ними дѣе ся. Колибъ отже гіпнотизмъ зменшавъ ще и чуте, то було бы се, якъ вже сказано, дѣйстно великимъ добродѣйствомъ для тыхъ, що мали бы пôддаватись якôйсь операціи. Ба, але бо при гіпнотизмѣ видимо ще иншу, дуже цѣкаву прояву: ото у декотрыхъ людей, особливо же у жѣнокъ чуте збôльшае ся. Досвѣды показали, що декотрî загіпнотизованî жѣнки чули легенькій вôддыхъ особъ, що стояли вôдъ нихъ на метеръ або и на два далеко. Зъ сего выходило бы, що коли хтось менше чуе, то можна бы ще припускати, що вôнъ то може удае; але коли вôнъ бôльше чуе, якъ може чути звычайный чоловѣкъ, то видко, що таки въ его нервахъ черезъ гіпнотизмъ настае якась змѣна.

Такъ само настае черезъ гіпнотизмъ змѣна въ змыслахъ чоловѣка а именно въ змыслѣ смаку. Гіпнотизеръ дае загіпнотизованому сыру бараболю и вмавляе въ него, що то яблоко, або дае ѣсти цыбулю замѣсть помаранчи; загіпнотизованый ѣсть и чуе дѣйстно той смакъ, якій вмовивъ въ него гіпнотизеръ. Ще лѣпше даесь пôзнати того рода змѣна въ змыслѣ нюху у загіпнотизованого. Коли гіпнотизеръ подасть ему щось смердячого и вмовить въ него, що то пахне якъ найкрасша перфума, то вôнъ буде нюхати и любувати ся мнимымъ запахомъ; колижь подасть ему щось такого, що дѣйстно пахне, а вмовить въ него, що то смердить, то загіпнотизованый понюхае, скривить ся и вôдсуне або вôдкине то вôдъ себе, бо оно для него погано смердить. Змыслъ нюху збôльшае ся у загіпнотизованыхъ ще бôльше якъ змыслъ смаку. Брайдъ зробивъ досвѣдъ на однôй особѣ, що она нюхомъ розпôзнала ту особу, до котрои належала подана ѣй пара рукавичокъ.

Не треба однакожь думати, щобы въ тôй змѣнѣ смаку и нюху черезъ гіпнотизмъ було щось надзвычайного. Зовсѣмъ природне поясненe сего зъявища находимо хочь бы й въ звѣстныхъ у насъ загальныхъ фразахъ: „такъ менѣ забагае ся" або „такъ менѣ запахло". Звѣстна загально рѣчь, що у насъ люде, особливо по селахъ, дуже часто забагають тогды, коли суть недужî, якихсь стравъ. Коли подумаемо глубше, зъ вôдки то може походити, то прийдемо до того переконаня, що хоробливый ихъ станъ наводить имъ не гадку

нôй жѣнцѣ выплатити лише — звычайне факторне за злучене пары.

— **Шляцкій дотепъ.** Господарь Иванъ Г., піякъ, зловивъ курку та й просто до коршмы. Жѣнка его, коли то побачила, каже: „Та бôй ся Бога, Иване! послѣдну курку вже занесешь до коршмы!“ А вôнъ: „Ей Басько, Басько! я пôйду до коршмы, выпю два келишки горѣвки та й буду спати, а ты для мене не потребуешь уже борщу варити!“ Такъ стало ся въ однôмъ селѣ коло Порохника въ Ярославщинѣ.

— **Побожного обманця**, жида Вайхсельбавма, що то дешевымъ коштомъ, бо грôшми Шпірера хотѣвъ прийти до каменицѣ, засудивъ судъ, на пôдставѣ вердикту судьѣвъ присяжныхъ, на оденъ рôкъ тяжкои вязницѣ за обманьство.

— **Страшна катастрофа.** Въ Портъ-Люй на островѣ св. Маврикія шалѣвъ страшный орканъ, що знищивъ мѣсто до тла, а въ загальнôй катастрофѣ згинуло 900 осôбъ.

— **Прехитре обманьство.** Въ Сатле, въ Державѣ Вашинґтонъ, (въ пôвн. Америцѣ) оженивъ ся якійсь 28-лѣтный Вільгельмъ Радльоффъ зъ Меклембурґа и осѣвъ зъ жѣнкою на самотнôй фермѣ. Незабавкомъ по весѣлю зъ тою Американкою убезпечивъ свое житє на 55.000 долярôвъ, толкуючись, що мае значнѣ добра въ земли, а крôмъ того поважный доходъ зъ родинного маєтку въ Нѣмеччинѣ. Доставши поліцу, переписавъ ферму на жѣнку и навязавъ зносины зъ австрійскимъ пôдданымъ, якимсь Людвікомъ Костравхомъ. Дня 15 марта пôшли оба на цвинтарь, выкопали тѣло свѣжо померпого чоловѣка на сухоты, якогось Левина, що зростомъ вôдповѣдавъ Радльоффови, принесли домôвъ, уложили на постели Радльоффа а коло тѣла сокиру, нагромадили масу трѣсокъ та гибльовиня, полили тото оливою и вставили тамъ запаленѣ двѣ свѣчки. По сѣмъ Радльоффъ выѣхавъ до Санфранціско, (жѣнку вже попередно выславъ до своихъ родичѣвъ) а Костравхъ удавъ ся до мѣсцевости Гікъ-гікъ, о три анґлійскѣ милѣ вôддаленои вôдъ Сатле, абы не тратити перебѣгу справы зъ очей. Дôмъ Радльоффа згорѣвъ до тла, на другій день найшли лише звуглене тѣло и сокиру. Упало пôдозрѣнє, що Костравхъ убивъ Радльоффа, абы вôдтакъ оженити ся зъ жѣнкою, его и пôдпаливъ дôмъ, абы и слѣдъ злочину затерти за собою. Костравха арештовано а жѣнка Радльоффа не переставала заявляти въ роспукою, що грошей зъ асекурацїѣ ужие на выкрытє убійника еѣ чоловѣка. Товариство асекурацію выплатило, але аґенты, догадуючись пôдступу, такъ слѣдство повели, що Костравхъ припертый до стѣны, вызнавъ усю правду. Жѣнку Радльоффа арештовано, але за мнимымъ небощикомъ и слѣдъ чистенько задуло.

всѣлякѣ стравы, котрѣ они люблять, а то вплывае такъ на ихъ нервы, що выкликуе въ ихъ змыслѣ смаку таку змѣну, якъ колибъ выкликала дѣйстна страва; то вплывае знову на ихъ волю и тогды имъ „забагае ся“. Колижь подати имъ забажанои стравы, то бувае не разъ такъ, що они взявши еѣ въ ротъ, не хотять еѣ ѣсти, бо дѣйстна страва выкликала на ихъ змыслѣ смаку зовсѣмъ инщу змѣну, якъ та, котрои имъ захотѣло ся. То отже, що вмавляе неразъ чоловѣкъ самъ въ себе, вмавляе гіпнотизеръ въ того, котрого загіпнотизуе. Ще лѣпше поясню̀е намъ то зъявище зовсѣмъ природна змѣна въ змыслѣ нюху, котра настае часто въ зовсѣмъ здоровыхъ людей. Намъ видить ся, що знайде ся богато такихъ людей, котрымъ бодай разъ коли нѣ зъ сего, нѣ зъ того запахло то, що имъ пахло може ще передъ десяти, передъ двацяти роками або коли ще були дуже маленькими дѣтьми. Запахъ той стае намъ тогды такій миленькій, такій солоденькій, що мы радѝ бы налюбувати ся нимъ якъ найдовше, бо вôнъ выкликуе въ насъ ще й не одну другу згадку; та ба, коли вôнъ лишь дуже коротко тревае. А зъ вôдки вôнъ въ насъ бере ся по тôлько рокахъ? Ото, що такъ скажемо, несподѣвано майне намъ черезъ голову якасъ згадка зъ давныхъ лѣтъ, або побачимо щось, н. пр. розцвитаючѝ ся вербы, а то вплыне на нашъ змыслъ нюху такъ, що настроить его зовсѣмъ такъ, якъ вôнъ бувъ колись давно настроеный фізичною причиною. Мы, такъ бы сказати, вмовили въ себе той запахъ. Зовсѣмъ то само робить и гіпнотизеръ вмавлячи въ чоловѣка запахъ для якогось предмету котрого вôнъ не мае.

(Дальше буде).

† Посмертнѝ вѣсти.

Померли: У Львовѣ, Альфредъ Чеславъ Стеглик ъ, молодый літератъ и дневникарь польскій, въ 33 роцѣ житя. Вѣчна ему память! — Въ Краковѣ померъ бувшій посолъ на Соймъ краевый, дѣдичь, Адольфъ Пшерва Тетмаеръ, маршалокъ пов. новоторгского въ 79-ôмъ роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Всячина.

— **Студенѝ святѝ.** Въ цѣлôй захôднôй и середнôй Европѣ, отже и въ нашôмъ краю, бувае чогось рôкъ рôчно якъ разъ въ маю дуже студено, ба неразъ бувають такѝ морозы, що повымерзае не лишь делѣкатнѣйша городовина, але й засѣвы та листє на деревахъ. Отъ люде й заразъ найдуть собѣ причину, вôдъ чого бере ся така студѣнь: тому, кажуть, виноватѝ три студенѝ святѝ Мамертій, Панкратій и Серватій, котрыхъ память обходить латиньска церковь въ дняхъ 11, 12 и 13 мая. Иншѝ кажуть, що св. Мамертій не мѣшаесь до сего дѣла; всѣмъ рядять святѝ Панкратій, Серватій и Боніфатій, котрыхъ память припадае на днѣ 12, 13 и 14 мая. Якъ видко, розходить ся лишь о одного святого и о оденъ день. Але якъ бы тамъ и не було, досыть, що въ маю пôдъ ту пору бувае найбôльша студѣнь а тѝ святѝ зыскали собѣ черезъ то назву студеныхъ. Та й научили они вже неодного, розуму, отъ хочь бы н. пр. давного пруского короля Фридриха. Вôнъ велѣвъ одного разу свому городникови вынести зъ теплѣвнѣ всѣ цвѣты на дворъ. Городникъ не хотѣвъ и казавъ що треба зачекати, ажь проминуть студенѝ святѝ. Король розсердивъ ся за то на городника и велѣвъ заразъ повиносити всѣ цвѣты. Дня 10 мая повыношено цвѣты а на другій день всѣ они вже що до одного були змерзлѝ.

А всежь таки тѝ три студенѝ святѝ не суть такъ страшнѝ, якъ то люде загально припускають; атже сего року якъ разъ на тыхъ трохъ святыхъ, въ дняхъ 12, 13 и 14 мая було тепло. Ба въ послѣдныхъ десяти рокахъ, вôдъ 1880 до 1891 приносили они намъ ажь шѣсть разôвъ тепло замѣсть студени, а въ рокахъ 1884 и 1891 були тѝ днѣ въ маю якъ разъ найтеплѣйшѝ. Сего року видимо, що добра студѣнь сего мѣсяця настала якъ разъ ажь по тыхъ святыхъ. Мимо волѣ отже насуваесь пытане: що за причина, що въ цѣлôй середнôй и захôднôй Европѣ въ маю, найчастѣйше въ половинѣ сего мѣсяця настае велика студѣнь, бôльша неразъ якъ въ цвѣтни або мартѣ? Славный берлиньскій ученый, фізикъ Юрій Ерманъ, помершій въ 1877 старавъ ся пояснити се зъявище въ природѣ слѣдуючимъ способомъ:

Звѣстно, що около половины вересня перелѣтае попри землю велике множество т. зв. спадаючихъ звѣздъ, котрѝ якъ здаесь, суть кусиями розпавшои ся якоись звѣзды; куснѣ тѝ кружать цѣлыми роями въ просторѣ свѣта и два разы до року пôдходить земля близько до нихъ: разъ въ вересню, а тогды такъ, що земля стае мѣжь сонцемъ а тыми розбитками; другій разъ въ маю а тогды мѣжь сонцемъ а землею стають тѝ розбитки. Ерманъ догадувавъ ся отже, що той рôй спадаючихъ звѣздъ заслоню̀е сонце и вôдбираючи его промѣнямъ велику часть тепла не пускае его на землю и черезъ то выкликуе студѣнь на земли. Колибъ однакожь такъ дѣйстно було, то студѣнь на земли мусѣла бы завсѣгды въ маю являти ся въ однôй и тôй самôй порѣ, припустѣмъ на тыхъ трохъ студеныхъ святыхъ. Тымчасомъ видимо, що она приходить разъ скорше, другій разъ пôзнѣйше; иншимъ разомъ переносить ся ажь на початокъ червня.

Дальшѝ розслѣды показали, що студѣнь и морозы въ маю мають свою причину таки на самôй земли. Насамперѣдъ треба зважити, зъ вôдки бере ся студѣнь въ ночи. Въ яснѝ дни иде тепло вôдъ сонця черезъ воздухъ на землю и огрѣвае еѣ; земля есть тогды теплѣйша якъ воздухъ; воздухъ огрѣваесь ажь вôдъ землѣ и длятого есть вôнъ въ горѣ значно студенѣйшій якъ при земли. Въ ясныхъ ночахъ дѣе ся противно: земля вôддае зъ себе тепло и стае холодна а воздухъ понадъ нею огрѣвае ся. Може отже такъ настати, що земля остудить ся такъ, що ажь вода на нѣй буде замерзати, коли тымчасомъ трошки высше надъ землею есть вже теплѣйше. Маленька лишь осолона надъ землею не позваляе, щобы тепло зъ неи выходило, и не допускае морозу; коли отже землю хочь трохи чимъ вкрыти, або коли надъ нею зависнуть хмары, то тепло менше зъ неи выходить. Студѣнь и морозы въ маю походять же ще й зъ того, що вже зъ початкомъ мая надъ пôвнôчными и пôвночно-захôдными морями стае верства студеного а чистого воздуха. Около 11 мая, часомъ и скорше, часомъ пôзнѣйше починае той студеный воздухъ насуватись на середну Швецію а зъ вôдси суховѣями суне ся на полудне и полудневый захôдъ. Одна струя того воздуха иде черезъ Балтійске море до Россіѣ ажь до Уралу и сягае до насъ а друга черезъ Данію жене до Нѣмеччины захôдной Австріѣ, ажь по Альпы и до Франціѣ ажь по Пірінеѣ. Доки той воздухъ сухій, то вôнъ вôдбирае земли богато тепла и выкликуе на нѣй студѣнь и морозы. Ажь коли натягне въ себе пары и пороблять ся въ нѣмъ хмары, тогды стае трохи теплѣйше, але за то маемо часто дощѣ. Длячого той студеный воздухъ якъ разъ такъ правильно суне ся въ маю зъ пôвночи на полудне, то рѣчь доси ще не выяснена; то лишь рѣчь певна, що се зъявище не мусить конче припадати на студеныхъ святыхъ, але бувае часто вже при кôнци цвѣтня, а иногдѣ ажь зъ початкомъ червня, лишь мы тогды его менше замѣчаемо, бо студѣнь робить тогды звычайно менше шкоды, якъ въ маю.

Господарство, промыслъ и торговля

— Станъ засѣвôвъ. На Покутю показуесь станъ засѣвôвъ не дуже свѣтлый. Озимины въ сѣмъ роцѣ не будуть добрѝ задля посухи, яка була досыть довго минувшои осени, а въ богато мѣсцяхъ не дала навѣть зерну посходити. То зерно, що лежало на верха, зъѣли мыши, а що ще не упало жертвою посухи та мышвы и яко-тако выглядало, заснѣтили студенѝ та вохкѝ дни въ цвѣтни с. р. Зъ выимкою рѣпаку, проче выглядае нужденно. Найлѣпша ще пôзна пшениця. Пашѣ въ околици Угринова пôдъ Станіславовомъ майже нема, черезъ що худоба голодуе. Ярѝ засѣвы посходили добре. — Зъ Сянôцкого доносять, що въ тамошнôй околици озимѝ засѣвы по бôльшôй части добрѝ. Такожь и ярина, завдяки частымъ дощамъ, представляе ся гарно. Однако дощѣ перешкаджають зъ другои стороны садити бараболѣ. Сѣножата и конюшина удали ся. Яблôнки и грушки не цвитуть, за те на черешняхъ, вышняхъ и сливкахъ богато цвѣту.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 23 мая. Найдост. Архікнязь Фридрихъ выѣхавъ вчера рано въ заступствѣ Є. Вел. Цѣсаря до Копенгаґи на золоте весѣле даньскои пары королевскои. — Приѣхавъ тутъ россійскій амбасадоръ въ Константинополи, Нелидовъ.

Петербургъ 23 мая. Царь зъ родиною выѣхавъ вчера на яхтѣ „Полярная звѣзда“ до Даніѣ.

Лісбона 23 мая. Зачувати, що завела ся тутъ якась велика интрига, щобы повалити кабінетъ.

Цетинє 23 мая. Урядово заперечують вѣсть о подорожи князя черногорского до Петербурга.

Монтевідео 23 мая. Бразиліяньскій корабель военный „Солімоесъ“ затопивъ ся коло рога Санта Марія; згинуло 120 людей.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Експедиція мѣсцева
НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ“ ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ“ буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ такожь для „Ґазеты Львôвской“ вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона.

Дра Фридриха Ленґіля

БЕРЕЗОВЫЙ БАЛЬЗАМЪ

Самъ вже сокъ, природный, вытѣкаючій зъ березы наверченои, уходивъ вôдъ запамятныхъ часôвъ за найлѣпше средство на красу; але хемічно по припису выназодця перероблений на бальсамъ, набирае вже майже чудесного дѣланя.

Якъ зъ вечера помастити нимъ лице або яке инче мѣсце на шкôрѣ, то вже на рано вôддѣлюе ся вôдъ шкôры майже незамѣтна лусочка, а шкôра сама стае свѣтло бѣлою и делікатною.

Сей Бальсамъ выгладжуе морщины на лици и вôспôвку и надае ему краску молодости; шкôрѣ надае вôнъ бѣлôсть, делікатнôсть и свѣжôсть, въ найкоротшôмъ часѣ усторонюе веснѣвки, родимѣ пламы, червонôсть носа, вугры и всяку таку нечистоту шкôры.

Цѣна одного збанка вразъ зъ приписомъ ужитку вр. 1·50.

Дра Ленґіля **Бензове Мыло,**

найлагôднѣйше и для шкôры найзноснѣйше, кавалокъ по 60 кр.

АЛЬФРЕДЪ ФРЕНКЕЛЬ,

въ центральнôмъ складѣ

у Львовѣ улиця Гетманьска ч. 12

Властитель широковѣстнои фабрики чобôтъ въ Медлінґу, поручае Вп. Публицѣ на весняный сезонъ свôй богато заосмотреный складъ товарôвъ чобôтныхъ, зъ найлѣпшого матеріялу, дуже солідного выробу, всѣлякого краю, для мущинъ, дамъ и дѣтей, по дивно дешевыхъ, сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ, якѣ суть вытисненѣ на пôдошвахъ.

На головный складъ у Львовѣ, ул. Гетманьска, ч. 12, наспѣвъ теперь свѣжій транспортъ въ 12560 паръ мужескихъ, 12560 паръ дамскихъ и 25200 паръ дѣточихъ черевикôвъ и чоботъ, де то такожь знайде хорошу обслугу всяке замовлене, въ каждôмъ напрямѣ вôдповѣдно до смаку, зъ великою точностію пôдъ управою мого выпробованого заступника

ЛЕОНА РАНДА.

О численнѣ замовленя упрашае уклонно

55 **Альфредъ Френкель.**

ПРИГОТОВЛЕНЕ

на

ОДНОРОЧНЫХЪ ОХОТНИКÔВЪ

и до принятя въ

Ц. И К. ВОЙСКОВѢ ШКОЛЫ

почынае ся въ приватнôй войсковôй приспособляючôй школѣ — **3 лютого с. р.**

Frisch, Wien 1, Schottenbasteingasse 4.

директоръ, ц. и к. майоръ въ пенс., уперед проф. въ ц. и к. Академіи вôдъ жені и корпусѣ вôдъ мінъ и пр.

Проґрамы даромъ.

Найчистѣйшій спірітусъ,

найлѣпшій

румы, горѣлки, розолісы, лікеры и пр.

въ Цѣс. кор. привіліованôй

Рафінеріи спірітусу, фабрицѣ руму, лікерôвъ и оцту

Юліюша Міколяша

у Львовѣ. 72

Чоколяда десерова.

Найбôльша фабрика на свѣтѣ — денна продажь 50.000 к

Подроблюване забезпечено.

Подостаткомъ по всѣхъ лѣпшихъ склепахъ товарôвъ кольоніяльныхъ, по дроґеріяхъ и склепахъ въ лакôтками, такожь по цукорняхъ.

Поручае ся **ТОРГОВЛЮ ВИНЪ** Людвика Стадтміллера у Львовѣ.

30

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.